

İTALYA ÜLKE ve PAZAR ARAŞTIRMASI:

| | |
|-------------------------------------|---|
| Nüfus | : 60,8 milyon (2011) |
| Yüzölçümü | : 301.338 km2 |
| Başkent | : Roma (2,7 milyon) |
| Kişi Başına Düşen Milli Gelir | : 32.115 dolar (2011) |
| Büyüme Oranı | : % 0,4 (reel, 2011) |
| Döviz Kuru | : 1 €: 1,39 ABD doları |
| Başlıca Şehirler | : Milano (1,3 milyon) Napoli (975 bin) Torino (910 bin) Palermo (665 bin) Cenova (610 bin) Bologna (372 bin) Floransa (365 bin) |
| Telefon Kodu | : +39 |

İtalya, Avrupa'nın güneyinden Akdeniz içlerine doğru kuzeybatı güneydoğu yönünde uzanan bir yarımada üzerinde yer alır. Güneyinde ve batısında Akdeniz, doğusunda Adriyatik Denizi ve kuzeyinde Alp Dağları ile çevrelenmiştir. Akdeniz'deki Sicilya ve Sardunya adaları ile yarımada çevresindeki irili ufaklı birçok ada İtalya'ya aittir. Kuzeyde, Lugano Gölü'nün İsviçre'de bulunan kısmında, göl kıyısında bulunan Campione kasabası da İtalya topraklarından tamamen ayrı bir durumda olmasına rağmen resmi olarak İtalya toprağıdır.

İtalya'nın, kuzeybatısında Fransa, kuzeyinde İsviçre ve Avusturya, kuzeydoğusunda

Slovenya ile kara sınırı bulunmaktadır. Ayrıca kendi toprakları içerisinde bulunan iki bağımsız ülke ile de sınırı vardır. Bu ülkelerden biri Katolik mezhebinin dini başkenti olan, Roma içerisindeki Vatikan Devleti (0,44 km2); diğeri de Avrupa'nın yaşayan en eski cumhuriyeti olan ve Floransa'nın 100 km. kadar batısında yer alan San Marino Cumhuriyeti (481 km2)'dir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı :

| Nüfus İstatistikleri | |
|----------------------------------|------------|
| Kaynak: ISTAT | |
| Toplam Nüfus | 60.800.000 |
| Nüfusun dağılımı (%) | |
| - Erkek | 48,5 |
| - Kadın | 51,5 |
| - 0-14 yaş | 14,0 |
| - 15-64 yaş | 65,7 |
| - 65 yaş ve üstü | 20,3 |
| Nüfus Artış Oranı (1.000 kişide) | 7,14 |
| - Doğum oranı | 9,67 |
| - Ölüm oranı | 9,81 |
| - Net dış göç oranı | 7,28 |
| - Doğal nüfus artış oranı | -0,14 |
| Ortalama Yaş* | 43,3 |
| Şehirleşme Oranı (%)* | 68,0 |
| Ortalama Yaşam Süresi | 81,4 |
| - Erkek | 78,7 |
| - Kadın | 84,0 |
| Okur Yazarlık Oranı (%)* | 98,8 |
| Ortalama Eğitim Süresi* | 16 yıl |

| | |
|--|-----|
| Eğitim Harcamalarının GSYİH'deki Payı (%)* | 4,5 |
|--|-----|

Ekonomik Yapı

IMF 2011 yılı verilerine göre İtalya dünyanın sekizinci, Avrupa'nın dördüncü büyük ekonomisidir.

Avrupa Birliği'nin kurucu üyesi olan İtalya, aynı zamanda ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, Kanada, Japonya ve Rusya ile birlikte G8 adı verilen sanayileşmiş ülkeler grubuna dahildir.

İtalya, II. Dünya Savaşı sonrasında savaşın getirdiği ağır ekonomik çöküntüye maruz kalmıştır. Takip eden dönemde ABD'nin uyguladığı Marshall Planı ile sanayi tesislerini yeniden yapılandırma konusunda ihtiyaç duyduğu dış sermayeyi elde eden İtalyan ekonomisi, sanayi sektöründe istihdam edilecek işgücünü de ülkenin güney kesimlerinden gelen göçmenlerden karşılamıştır. 1950-1960 döneminde bu iki önemli itici gücün birleşmesi sonucunda zayıf bir tarımsal ekonomiden güçlü bir sanayileşmiş ekonomiye dönüşüm gerçekleştirilmiştir. 1959 ve takip eden üç yıl boyunca ortalama olarak yıllık % 6,3 oranında ekonomik büyüme gerçekleşmiş ve bu dönem daha sonraları İtalyan ekonomik mucizesi (il boom economico) olarak anılmaya başlanmıştır.

1957 yılında AB'nin temelini oluşturan Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)'nin kurulmasıyla başlayan süreçte Altılar olarak anılan Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un oluşturduğu gümrük birliği sayesinde aralarındaki ticareti sürekli olarak geliştiren söz konusu ülkeler aynı zamanda Avrupa'nın ekonomik gelişimine de hız kazandırmıştır.

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı Kaynak:

* EIU tahmini

| | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012* |
|-------------|------|------|------|------|-------|
| Tarım | 2,0 | 1,9 | 1,9 | 1,9 | 1,9 |
| Sanayi 26,7 | 24,9 | 24,8 | 24,7 | 24,7 | |
| Hizmetler | 71,3 | 73,2 | 73,3 | 73,4 | 73,4 |

2011 yılı verilerine göre GSYİH'nin % 73,4'ünü hizmet sektörü oluşturmaktadır. Ancak yıllar içinde hizmet sektörünün GSYİH içindeki payının yükselmesi bu sektördeki büyümeden kaynaklanmamakta, sanayi sektöründe daralma yaşanmış olduğundan hizmet sektörünün payı yükselmiş bulunmaktadır.

Ekonomik Performans

İtalya, büyük ve gelişmiş bir ekonomiye sahip olsa da çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Söz konusu sorunlardan en önemlileri ekonomik durgunluk, politik istikrarsızlık ve reform programlarını sürdürmedeki siyasi irade eksikliğidir. ISTAT tarafından açıklanan mevsimsellikten ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre İtalya ekonomisi 2012 Ocak- Mart döneminde %0,8 küçülerek Japonya (%1), ABD ve Almanya (%0,5); Fransa ve Euro Bölgesi (%0) ve Birleşik Krallık (-%0,3) gibi gelişmiş ekonomilerden daha kötü bir performans sergilemiştir.

Reel GSYİH Büyüme Projeksiyonu Kaynak: EIU a:Gerçekleşen b: EIU Tahmini

| | 2011a | 2012b | 2013b | 2014b | 2015b | 2016b |
|-----------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| GSYİH | 0,5 | -2,0 | -0,3 | 1,1 | 1,0 | 0,9 |
| Özel Tüketim Harcamaları | 0,2 | -3,5 | -1,0 | 0,5 | 0,4 | 0,5 |
| Hükümet Harcamaları -0,9 | -1,0 | -1,5 | -1,0 | 0,0 | 0,0 | |
| Gayri Safi Sabit Yatırımlar | -1,2 | -4,0 | 0,0 | 2,0 | 1,5 | 1,5 |
| Mal ve Hizmet İhracatı 6,3 | 0,3 | 0,5 | 2,6 | 3,5 | 3,5 | |
| Mal ve Hizmet İthalatı 1,0 | -4,6 | -1,1 | 0,9 | 2,4 | 2,5 | |
| İç Talep | -0,8 | -3,2 | -0,7 | 0,6 | 0,6 | 0,6 |
| Tarım | -0,5 | 0,1 | -0,2 | 0,3 | 0,3 | 0,3 |
| Sanayi | 0,6 | -1,5 | 0,2 | 0,5 | 0,6 | 0,6 |

Hizmetler 0,8 -2,2 -0,4 1,2 1,2 1,1

2012'nin ilk çeyreğindeki daralmanın en önemli sebepleri özel tüketim, sabit yatırım ile mal ve hizmet ihracatındaki azalmadır. Ancak, ihracata göre ithalatta çok daha sert bir daralma (%3,6) sayesinde dış ticaretin GSYİH'ye katkısı %0,9 olmuştur ve iç talebin %1,2'lik negatif etkisinin bir kısmını dengelemiştir. İç talepte artan tek bileşen özel tüketim harcamaları olmuştur. 2012'nin ilk çeyreğinde özel tüketim harcamaları %0,4 artarak GSYİH'ye %0,1'lik bir katkı sağlamıştır. Tekstil, mobilya ve beyaz eşya gibi önemli sektörlerdeki firmalar düşük maliyetle üretim yapan Çin firmaları karşısında rekabet edemez duruma gelmektedirler.

Tekstil, mobilya ve beyaz eşya gibi önemli sektörlerdeki firmalar düşük maliyetle üretim yapan Çin firmaları karşısında rekabet edemez duruma gelmektedirler.

The Heritage Foundation tarafından yapılan Ekonomik Serbesti Endeksine göre (Index of Economic Freedom) İtalya dünyada 92, 43 Avrupa ülkesi arasında 36'ncı sırada yer almaktadır. Diğer AB ülkelerine kıyasla İtalya'da verimsiz devlet bürokrasisi ve yüksek seviyelerdeki yolsuzluğun yanı sıra ağır vergi yükü ve yüksek oranlı kamu harcamaları bulunmaktadır.

İtalya güçlü ekonomik yapısını, daha çok aile şirketi olan ve bu aileler tarafından yönetilen, sanayi grupları içerisinde bir araya gelmiş olan küçük ve orta ölçekli firmalara borçludur. Bu firmalar çeşitli kapital ve tüketim ürünleri kategorilerinde uzmanlıklar geliştirmişlerdir.

İtalya ekonomisinde imalat sektörü çok güçlüdür. Ana sanayiler arasında otomotiv, gemi yapımı, kimyasallar, mobilya, giyim ve tekstil, deri eşya ve ayakkabı, gıda prosesi, seramik ürünler, parçalar ve makineleri sayılabilir.

İtalyan sanayisinin en gelişmiş sektörleri arasında mekanik, yapı, kimya ve taşıt araçları sanayi başta gelmektedir. İtalya'nın en önemli gücü diğer sanayileşmiş ülkelere oranla küçük ve orta ölçekli firma sayısının fazlalığıdır: İSTAT'ın İtalya'nın üretim yapısını inceleyen raporunda, İtalya'da 4,5 milyon şirketin faaliyet gösterdiği, % 95'inin mikro ölçekli şirket olduğu ve istihdamın % 46'sına denk gelen 17,9 milyon kişiyi istihdam ettikleri belirtiliyor. Şirket bünyesinde çalışan sayısının ortalama 4 kişiden oluşurken, sadece % 0,08'inin 250 den fazla çalışanı bulunuyor. Büyük ölçekli firmalar daha çok Kuzey ve Orta İtalya'da toplanırken Güney İtalya'da daha çok tarım ve turizm alanında faaliyet gösteren küçük işletmeler faaliyet göstermektedir.

İtalyan ekonomisinin bir diğer gücü ise "sanayi bölgeleri" olarak adlandırılan ve aynı sektörde, her biri üretim aşamalarının başka bir dalında uzmanlaşmış birçok firmanın sıkı ekonomik ilişkiler içerisinde bir arada bulunduğu alanların gelişimidir. Bugün İtalya'da 200'den fazla sanayi bölgesi mevcuttur.

İtalya'da 2012'nin ilk çeyreğinde açıklanan rakamlar resesyonun Monti Hükümeti'nin Kasım 2011'de iktidara gelir gelmez tahmin ettiği kadar ağır olduğunu göstermiştir. 5 Temmuz 2012'de mecliste alınan kararla 2014 yılı sonuna kadar hükümet harcamalarında 26 milyar Euro'luk kesintiye gitme kararı alınmıştır. İSTAT tarafından açıklanan verilere göre 2012'nin ilk çeyreğinde genel kamu dengesi daha da bozularak açık 2011'in aynı dönemindeki 26,6 milyar Euro'luk seviyesinden 2012'de 30,2 milyar Euro'ya yükselmiştir. Ancak bütçe açığının GSYİH'ye oranı %8'den %7'ye düşmüştür. Toplam hükümet harcamaları Ocak- Mart 2012 döneminde yıllık olarak %1,3 artmıştır. Artışın ardında yatan en önemli sebep faiz harcamalarında görülen %16'lık artıştır. Hükümet gelirleri de giderek derinleşen resesyona bağlı olarak aynı dönemde %1 düşmüştür. Bu durum İtalya'da birincil açığın GSYİH'nin %3'üne ulaşmasına yol açmıştır.

İtalya AB'ye vermiş olduğu sözleri yerine getirebilmek ve bütçesini dengelemek amacıyla hükümet gelirlerinden harcamalarına kadar tasarrufa gitme kararı almıştır. Monti hükümeti kamu harcamalarını kontrol altına almak amacıyla uzun vadeli bir önlem paketini devreye sokmuştur. 3 yıllık dönemde 26 milyar Euro'luk tasarruf tedbirine göre 2012 yılında 4,5 milyar Euro, 2013 yılında 10,5 milyar Euro, 2014 yılında da 11 milyar Euro miktarında kamu harcamalarında kısıntıya gidilmesi hedeflenmektedir.

Kısa vadede bu önlemler hükümeti daha önceden planlanan Katma Değer Vergisi'nde %2'lik artışı uygulamaya koymaktan kurtarmıştır.

Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Gümrük Vergileri

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde Gümrük Birliği uygulaması yürürlüktedir. Bu suretle gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, İtalya'ya diğer AB ülkelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein, Andorra ve San Marino dahil) ve Türkiye'den yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. Diğer ülkelerden yapılan ithalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır. AB'de yürürlükte bulunan gümrük vergilerine http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_en.htm adresinden ulaşmak mümkündür.

Katma Değer Vergisi

İtalya'da pek çok üründe geçerli olan Katma Değer Vergisi standart oranı %21'dir. Ancak gıda ürünleri, su, gazete ve kitap, yolcu taşımacılığı, sosyal hizmetler ve konut, çevre temizliği için toplanan atık maddeler için %4 ve %10 olmak üzere indirilmiş oranlar uygulanmaktadır.

Kurumlar Vergisi

İtalyan merkezli firmalar gerek İtalya'da gerekse İtalya dışında elde ettikleri gelirler açısından kurumlar vergisine tabiyken merkezi İtalya dışında bulunan firmalar sadece İtalya'da elde ettikleri gelirler üzerinden vergilendirilir. Kurumlar vergisi oranı %27,50'dir.

Bireysel Gelir Vergisi

İtalya'da artan oranlı kişisel gelir vergisi oranı uygulanmaktadır. Kişisel gelir vergisi oranı %23 ile %43 arasında değişmektedir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

İtalya, ithal ürünlerde AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları kapsamaktadır. Ürünlerin teknik mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Bu bölümde yer alan CE işareti, HACCP ve REACH uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB'ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün İtalya'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk uygulamada kaçınılmaz olarak üçüncü ülke üreticilerine yüklenmektedir. Başka bir deyişle, eğer ürün CE işareti taşıyor ise AB'deki ithalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Gıdalar ürünleri için HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) zorunluluğu bulunmaktadır.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlendiği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulmamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğer ürünler arasında taze ve soğutulmuş balık (EC 2406/1996), yumurta (EC 1028/2006), zeytinyağı (EC 1019/2002) ile birlikte sert kabuklu meyveler arasında kabuklu fındık (EC 1284/2002) ve kabuklu ceviz bulunmaktadır.

1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals), kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik ve Tüzüğünü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir. REACH hakkında detaylı bilgiye <http://reach.immib.org.tr> adresinden ulaşılabilir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası tüketici tercihleri açısından önem taşımaktadır.

Avrupa Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation - CEN)

Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation Électrotechnique - CENELEC)

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (European Telecommunications Standards Institute - ETSI)

İtalya Akreditasyon Kurumu (L'Ente Italiano di Accreditamento)

İtalyan Elektroteknik Komitesi (Comitato Elettrotecnico Italiano)

Ulusal Metrolojik Araştırmalar Enstitüsü (L'Istituto Nazionale di Ricerca Metrologica)

İtalya Kalibrasyon Servisi (Servizio di Taratura in Italia)

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve İtalyan Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

İtalya, Türk vatandaşlarına lacivert pasaport için vize istemektedir. Gri, yeşil ve kırmızı pasaportlarda ise vize uygulaması bulunmamaktadır. Bu tür pasaportları olan Türk vatandaşları 90 günü aşmamak kaydıyla İtalya'ya giriş yapabilmektedirler.

İtalya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği (www.ambankara.esteri.it)

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Çalışma saatleri hafta içi 5 gündür. Bazı özel işletmeler cumartesi günleri yarım gün çalışmaktadır. Çalışma saatleri hafta arası 9:00-13:00 ile 14:00-18:00 saatleri arasındadır. Bankalar ise 08:30-13:30 ile 14:30-15:30 arasında hizmet vermektedir. İtalya'daki büyükelçiliğimizin çalışma saatleri 09.00-12.30, 13.30-18.00 olarak düzenlenmiştir.

İtalya'da çalışanların büyük bir kısmı ağustos ayında yıllık izin kullanmaktadır. Bu ay süresince resmi dairelerin ve özel işyerleri az sayıda görevliyle çalışmakta, bazı özel işyerleri ise tamamen kapanmaktadır.

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu

<http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-ulke.cfm?id=%C4%B0talya#links>